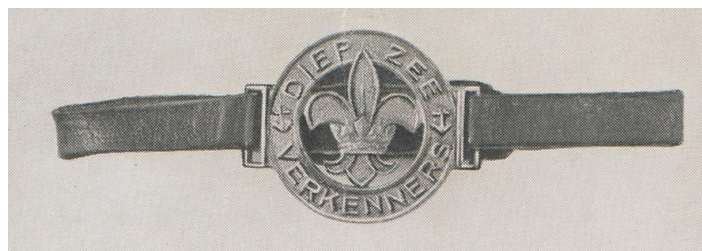

Jan Frederik Viëtor is geboren op 27 maart 1899 in Groningen. Hij was de zoon van Johannes Nicolaas Gerhard Viëtor en Hendrika Catharina van der Linden van Sprankhuizen.

In Groningen werd in 1912 de Medusagroep opgericht door Samuel van Oven, leraar aan de Zeevaartschool. De groep was tot 1924 een watertroep, vernoemd naar het Nederlandse korvet 'Medusa', dat in 1863 door de Japanners onder vuur was genomen. De groep droeg een oranje das. Jan was zeeverkenner bij deze groep en beschrijft later een kamp naar Friesland, waarbij de boer waar ze overnachtten verbaasd was dat die 'stadsjongens' konden zwemmen.

Jan trouwde in Groningen op 23 december 1927 met Wilhelmina Anje Alida Dijkema. Het huwelijk blijft kinderloos. Hij was zwemleraar en raakte in 1937 betrokken bij de Zwemclub van de Padvindersvereniging Nederland (PVN) in Groningen. Hij gaf daar instructie als zwemleraar.

Jan gaat varen bij de koopvaardij en wordt actief als Diepzeeverkenner. Dit waren scouts op zee, onder andere bij de marine en de koopvaardij. Ze proberen aan boord en tijdens verblijf in overzeese havens het

Scoutingspel voort te zetten. In havenplaatsen konden ze eenvoudig in contact komen met lokale Scoutinggroepen. De eerste diepzeeverkenners begonnen in 1928 in Engeland en vlak daarna werd ook in Nederland met diepzeeverkenners gestart. In Amsterdam was in 1931 zelf eens een patrouille Diepzeeverkenners, van scouts die op de zeevaartopleidingen zaten. Het aantal nam vanaf 1930 gestaag toe, maar bleef beperkt. In 1935 waren er bij de Nederlandse Padvinders (NPV) 75 geregistreerde Diepzeeverkenners, drie jaar later waren het er 50.

Bij het uitbreken van de oorlog is de Nederlandse koopvaardijvloot één van de grootste ter wereld. Deze schepen worden door de vaarplicht ingezet voor de oorlogsvoering. Zo worden ze onder andere gebruikt bij de evacuatie van Duinkerke, de grote invasie van Noord-Afrika en de bevoorrading van de Verenigde Staten, Engeland, IJsland en Australië. Door het oorlogsgeweld wordt de Nederlandse handelsvloot uiteindelijk gehalveerd en vinden 3.400 Nederlandse opvarenden de dood.

Jan was tijdens de Tweede Wereldoorlog stuurman op een koopvaardijship in dienst van de geallieerden. Op 15 mei 1940 ontsnapte hij met de coaster Pascholl uit Nederland en wist naar Engeland over te steken. Het schip, met Britse bemanning, neemt later die maand deel aan Operatie DYNAMO, de evacuatie van Geallieerde troepen van de stranden rond Duinkerken. Later in de oorlog voer hij op de PRINS WILLEM III. Op 14 maart 1943 vertrok

het schip uit de UK met een lading vaten vliegtuig benzine, bestemd voor Algiers (Algerije). Op 26 maart wordt het konvooi vlak bij de bestemming aangevallen door Heinkel 111 torpedo vliegtuigen. Het schip wordt geraakt door een torpedo in het achterschip onder het afweergeschut. Veel slachtoffers en gewonden vallen onder de schutters die daar aanwezig zijn. Viëtor overleefd de aanval.

Na D-day voer hij op het vrachtschip Vulcanus. Het schip wordt in 1944 ingezet in Operatie Neptune, de Geallieerde invasie van Normandië (Frankrijk). Hij deed mee aan de overtocht op 25 juli 1944.

In februari 1947 werd hij, samen met H.H.J. Stoffer Jr., benoemd tot assistent Hoofdkwartierscommissaris voor zeeverkenners. Stoffer en hij hebben bijgedragen aan het tot stand komen van de standaardboten voor zeeverkenners na 1945, de Lelieschouw en de Lelievlet. Hij heeft veel gedaan voor de diepzeeverkenners.

In 1949 wordt hij de commandeur van het opleidingsschip voor matrozen van de koopvaardij, de Pollux in Amsterdam. Hij is commandeur tot 1964.

In 1949 kwam het jongensboek *'De lotgevallen van stuurman Stavast: met de koopvaardij in oorlogstijd'* uit, uitgegeven door De Nederlandsche Padvinders. Het boek is geschreven door Jan Viëtor. Stuurman Jan Stavast is hij zelf, het is zijn eigen oorlogsverhaal.

Jan is overleden op 18 december 1985.

Meer informatie

[Groninger dagblad » 16 apr 1936 - Art. 53 | Delpher](#)

[Jan Viëtor - Scoutpedia.nl \(scoutwiki.org\)](#)

[Geboorte Jan Frederik Viëtor op 27 maart 1899 te Groningen » Open Archieven](#)

[Huwelijk Jan Frederik Viëtor & Wilhelmina Anje Alida Dijkema op 23 december 1927 te](#)

[Groningen » Open Archieven](#)

[Waakt; orgaan der Padvinders Vereeniging Nederland, jrg 4, 1937, no 5, 1937 » 1937-05 - Pag. 12 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 29, 1946-1947, no 5, 1947 » 1947-02 - Pag. 2 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 29, 1946-1947, no 6, 1947 » 1947-03 - Pag. 16 | Delpher](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, 1947, no 4, 15-04-1947 » 15 apr 1947 - Pag. 2 | Delpher](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 16, 1930, no. 12, 1930 » 1930-12 - Pag. 4 | Delpher](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 18, 1932, no. 3, 1932 » 1932-03 - Pag. 19 | Delpher](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 17, 1931, no. 12, 1931 » 1931-12 - Pag. 46 | Delpher](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 21, 1935, no. 5, 1935 » 1935-05 - Pag. 10 | Delpher](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 24, 1938, no. 4, 1938 » 1938-04 - Pag. 22 | Delpher](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, 1947, no. 4, 15-04-1947 » 15 apr 1947 - Pag. 2 | Delpher](#)

[Jan Viëtor \(Groningen, 27 maart 1899 - locatie onbekend, datum onbekend\) - Oorlogsbronnen.nl](#)

[Jan Frederik Viëtor \(NIMH / Nederlands Instituut voor Militaire Historie\) - Nederlands Instituut voor Militaire Historie](#)

[Jan Frederik Viëtor \(NIMH / Nederlands Instituut voor Militaire Historie\) - Nederlands Instituut voor Militaire Historie](#)

[VIËTOR, Jan Frederik](#)

[PASCHOLL](#)

[PRINS WILLEM III](#)

[VULCANUS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.